

UMEÅ UNIVERSITET

Program Specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot distriktssköterska

Termin (ht/vt årtal) HT2024-HT2025

Programsamordnare Lena Jutterström

Studieort Umeå

Svarsfrekvens enkät (i procent av antal registrerade) 4 st (11 %)

Datum enkät 251126

Antal deltagande i muntlig utvärdering (datum) 98% (241030)

Demografi fråga 1, 2

Mycket få studenter (fyra) har fyllt i den skriftliga programvärderingen, och samtliga av dessa var kvinnor. Programvärderingen har titeln "Programvärdering: Omvårdnad, självständigt arbete med inriktning mot distriktssköterska". Det är oklart om studenterna har besvarat programvärderingen eller kursvärderingen för kursen Självständigt arbete. Studenter har hört av sig och meddelat att det har varit svårt att hitta programvärderingen i kursen, eftersom det är en gemensam kursajt i Canvas tillsammans med andra specialistprogram. Åtgärder för att detta inte ska upprepas har påbörjats. Åtgärder för att fler studenter ska besvara den skriftliga programvärderingen behövs för att kunna dra mer tillförlitliga slutsatser. Nästan samtliga studenter deltog i den muntliga programvärderingen, som genomfördes i samband med konferensen där studenterna presenterade sina examensarbeten. Programmet är en yrkesutbildning på avancerad nivå som syftar till att utbilda grundutbildade sjuksköterskor till specialistsjuksköterskor med inriktning mot distriktssköterska, vilket är en skyddad yrkestitel. Specialistutbildningen leder både till yrkesexamen och magisterexamen. Programmet ges årligen, omfattar 75 hp och ges på helfart, huvudsakligen på distans, vilket uppskattas av studenterna.

Studenterna uppger att de lägger ner minst 40 timmar per vecka på sina studier. Kursansvarig för respektive kurs planerar kursen utifrån kursplanen och den kursbudget som programmet tilldelats för innehåll och upplägg. För att samtliga kursers förväntade studieresultat (FSR) inom programmet ska svara mot de nationella målen, och för att säkerställa progression, används en övergripande kursmatrix.

Värdering av programmet som helhet Fråga 3, 7, 21

Fråga 21 finns inte med i programvärderingen, vilket innebär att det inte går att utläsa vad frågan innehåller.

Studenterna är generellt sett nöjda med programmet och uppskattar att en stor del av utbildningen bedrivs på distans. De värdesätter även den balanserade kombinationen av distansundervisning och närvaro på campus. Däremot upplever studenterna fortfarande att det är otydligt hur de olika delkurserna hänger samman och bygger vidare på varandra. Programmet är utformat så att delkurserna inom hälsokommunikation, farmakologi och kliniska bedömningar ska leda fram till VFU-kurserna om barn och äldre, vilka i sin tur är tänkta att vara integrerade. Utvärderingen av VFU, inklusive handledning, är övervägande positiv.

Studenterna uppger att mängden teoretiska uppgifter under VFU-perioderna fortfarande upplevs som hög, trots att uppgifterna tidigare har setts över och minskats i omfång. Grupparbeten fortsätter att vara en utmaning, eftersom VFU-perioderna är förlagda vid olika tidpunkter för

UMEÅ UNIVERSITET

olika studenter. Möjligheten för studenterna att själva välja studiegrupper har dock underlättat samarbetet. Delkurs 2, teori- och metodkursen, anses ge en god grund för uppsatskursen. Samtidigt framför studenterna att kursen upplevs ha en alltför stor betoning på kvantitativ metod i relation med kvalitativ metod.

Uppsatskursen uppfattas som kort – 8,5 veckor i stället för 10 veckor. Trots detta uttrycker studenterna att det är bättre att kursen ges som en fristående kurs och inte integreras under någon annan kurs. Distriktsköterskeprogrammet täcker ett brett ämnesområde och omfattar hela livsspannet, från födsel till ålderdom. Därför är det förståeligt att vissa delar av programmet är mer framträdande än programmets helhet, då fördjupning inom specifika områden krävs. Trots de identifierade utmaningarna anser merparten av studenterna att de är väl förberedda för sitt kommande yrkesliv.

Värdering av programmets upplägg, innehåll, progression, läraaktiviteter Fråga 5, 8, 9, 10, 11,

Ett antal justeringar kommer att föreslås till kursansvariga i flera av programmets kurser. Dessa omfattar en översyn av kursupplägg och struktur i Canvas. Även om vissa kurser redan har förbättrats behöver samtliga kursansvariga säkerställa ett fortlöpande arbete med att uppdatera länkar och filmer, rensa bort inaktuella dokument samt uppdatera och förtydliga instruktioner för uppgifter och examinationer. Syftet är att underlätta studenternas navigering och förståelse av kursmaterialet. Detta arbete sker kontinuerligt och har delvis redan genomförts i flera kurser. I delkurs 1, Hälsokommunikation, har etikundervisningen fördjupats och tydliggjorts samt kopplats till en VFU-uppgift i kursen Vuxna och äldres hälsa, vilket har bidragit till en tydligare progression inom området. I delkurs 2, Teorier och metoder, har den kvalitativa metoden förstärkts och den skriftliga tentamen genomförs nu i Inspira i stället för som webbtentamen. Hudavsnittet i farmakologikursen (delkurs 3) har utvecklats genom fler föreläsningar, efterföljande diskussioner och uppdaterat inspelningsmaterial. I kursen Kliniska bedömningar inom distriktsköterskans verksamhet (delkurs 5) har en praktisk examination införts som bygger vidare på hudavsnittet i farmakologikursen. I denna får studenterna genomföra hudbedömningar och föreslå relevant sårbehandling. Trots dessa insatser efterfrågar en del studenter ytterligare fördjupning inom hud- och sårvård. Examinationen kommer därför att vidareutvecklas och testas igen inför VT 2026.

I delkurs 4, Barn och unga, uttrycker studenterna en önskan om ökat fokus på vardagssjukdomar hos barn.

Flera kurser har spridit ut examinationerna över kursens gång, i linje med studenternas önskemål om att minska koncentrationen av examinationer vid slutet av kursperioden.

Distriktsköterskestudenterna har vidare framfört önskemål om att i högre grad arbeta tillsammans utan att blandas med studenter som läser samma kurs som fristående kurs, då skillnader i ambitionsnivå upplevts som utmanande. Kursansvariga har försökt tillgodose detta i möjligaste mån, vilket utvärderats positivt.

En ny praktisk examination med fokus på digitalt egenvårdsstöd, inklusive självmonitorering, har utvecklats och examinerats på Clinicum Betula under höstterminen 2025. Examinationen ersatte tidigare inspelade hälsosamtal, som upplevdes som stressande på grund av tekniska svårigheter vid uppladdning av filmer i Canvas. Den nya examinationsformen har utvärderats positivt.

Kursen Vuxna och äldres hälsa (delkurs 6) har fått sitt innehåll och sin struktur granskade och reviderade i flera omgångar för att öka tydlighet och bättre möta studenternas behov. Trots detta krävs fortsatt arbete för att förtydliga kursens syfte och innehåll. Kursen behöver även ökad stabilitet i fråga om kursansvarig, vilket behöver hanteras på institutionsnivå. Programansvarig

UMEÅ UNIVERSITET

har sett över instruktionerna till kursens olika moment och examinationer, men ytterligare arbete krävs för att uppnå önskad tydlighet.

Studenterna rapporterar fortsatt svårigheter att kombinera VFU med grupparbeten inför examinationer. För att underlätta detta har placeringar organiserats så att studenter som genomför VFU under samma period i högre grad kan arbeta tillsammans. Detta arbete behöver dock utvecklas vidare. En möjlig alternativ lösning är att skapa mindre arbetsgrupper, men detta skulle kräva fler lärarresurser, särskilt vid examinationer, vilket nuvarande ekonomiska ramar inte tillåter.

Samtliga åtgärder utgör en del av det fortlöpande kvalitetsarbetet och syftar till att förbättra kurserna samt skapa en så stödjande och utvecklande undervisningsmiljö som möjligt.

Värdering av lika villkor, hållbar utveckling och internationalisering fråga 17, 18, 19

Perspektiv såsom etik, genus, etnicitet, lika villkor och samhällsaspekter utvärderas positivt och ingår som reflektionsmoment i flera av programmets examinationer. Majoriteten av kurserna ges digitalt, vilket möjliggör deltagande för studenter från hela landet. Flera kurser innehåller också moment med fokus på hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete, i syfte att stödja individens hälsa så långt det är möjligt.

Kurserna är utformade för att ge studenterna handlingskompetens, vilket innefattar både kunskap om utveckling och en vilja att påverka dessa genom att främja individers engagemang och handlingskraft.

Studenterna uppmanas till att bidra i kursvärderingar för att påverka programmets fortsatta utveckling, undervisningens kvalitet och i förlängningen det framtida yrkeslivet. Studenterna påpekar dock att det inte alltid tydliggörs vilka förändringar som genomförts i kurserna utifrån tidigare kursutvärderingar, vilket upplevs som en brist.

I kursplanerna används begrepp som genus, etnicitet, ålder, klass, eller intersektionalitet. Detta kan innebära att betydelsen av termer som lika villkor och hållbar utveckling inte alltid framstår som helt tydlig för studenterna. Studenterna upplever att internationella aspekter berörs i flera av programmets kurser. Internationalisering i form av utbyten och internationella inslag inom programmet är däremot begränsad. Studenterna har möjlighet att söka stipendier för att genomföra datainsamling eller analys till examensarbetet utomlands, men ingen student har genomfört sin datainsamling eller VFU utomlands under det senaste året.

Värdering av programmets integrering av teori och praktik fråga 13, 14, 15

Programmet omfattar tio veckors verksamhetsförlagd utbildning (VFU) inom barnhälsovård och elevhälsa, primärvård samt hemsjukvård. Syftet är att stärka integreringen mellan teoretiska kunskaper och praktisk tillämpning. Studenterna upplever att det finns en tydlig koppling mellan teori och praktik och att det teoretiska innehållet är relevant för den kommande yrkesutövningen. Samtliga VFU-perioder utvärderas med hjälp av AssCe, och bedömningen av studenternas prestationer genomförs i ett trepartssamtal mellan studenten, den kliniska handledaren och den kliniska läraren.

Tidigare utvärderingar har visat att träning i teamarbete mellan olika professioner inte sker i tillräckligt hög utsträckning inom programmet. En omfattande omarbetning av flera utbildningsprogram, såsom läkarprogrammet och sjuksköterskeprogrammen, har visat sig vara en utmaning och har påverkat möjligheterna att utveckla interprofessionellt lärande ytterligare. För att stärka detta område har en VFU-uppgift om teamarbete inom primärvården utvecklats. I denna reflekterar studenterna över hur teamarbete fungerar i primärvården och vilka

UMEÅ UNIVERSITET

förbättringsområden som kan identifieras. Reflektionerna diskuteras sedan vid ett seminarium. På vissa hälsocentraler får studenterna även möjlighet att praktiskt träna teamarbete i samband med bedömning och handläggning av akuta patientfall under VFU-perioden. Vid vissa hälsocentraler tillämpas även peer learning, vilket ytterligare stärker studenternas lärande.

Värdering av programmets forskningsanknytning fråga 16

De flesta av lärarna som undervisar på programmet är disputerade och är aktiva forskare. Detta medför att teori och metoder utgår från bästa kunskapsnivå. Flera av lärarna har lång erfarenhet av undervisning, vilket kan ses som en styrka.

Värdering av programmets arbetslivsanknytning fråga 22

Fråga 22 saknas i programvärderingen, vilket innebär att dess innehåll inte framgår och därför inte kan bedömas.

Den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) inom samtliga av distriktssköterskans verksamhetsområden har utvärderats positivt av studenterna. Flera lärare har dessutom förenade anställningar inom primärvården, vilket bidrar till att upprätthålla en god omvärldsbevakning och säkerställer att programmet är kliniskt relevant och aktuellt. Examinator för samtliga kurser är även redaktör för tidningen Hälsa, som är Distriktssköterskeföreningens medlemstidning, och har dessutom granskat distriktssköterskeprogram på nationell nivå för UKÄ. Dessa uppdrag bidrar till att programmet kan utvecklas i rätt riktning och fortsätta ligga i framkant.

Bristen på VFU-platser kvarstår som en utmaning och skapar svårigheter för många studenter, särskilt för dem som av familjeskäl har begränsade möjligheter att resa. Under vårterminen 2025 har programmet decentraliserats, vilket ger studenter möjlighet att genomföra sin VFU på hemorten och ökar chanserna till anställning i närområdet efter examen.

Det finns även ett fortsatt behov av huvudhandledare inom primärvården, ett arbete som regionen nu har påbörjat. Flera hälsocentraler har valt att hantera detta genom att utse en person med övergripande ansvar för samtliga studenter som genomför sin VFU på enheten.

Värdering av studentinflytande och studentcentrerat lärande fråga 12, 20

Kursansvariga lärare genomför kursvärderingar och sammanställer dessa i kursutvärderingar. Detta inkluderar att ta del av studenternas synpunkter och kontinuerligt arbeta med kursutveckling. Målsättningen är att studenternas återkoppling ska bidra till förbättringar över tid. Vid kursintroduktionerna presenteras resultat från tidigare kursutvärderingar samt de förändringar som genomförts. Dessa förändringar påverkar dock inte den pågående kursen utan implementeras först i kommande programperioder.

Den låga svarsfrekvensen i programvärderingen försvårar möjligheterna att utveckla programmet utifrån ett heltäckande studentperspektiv. Att schemalägga tid för genomförande av kurs- och programvärderingar skulle kunna öka svarsfrekvensen. Det skulle också vara värdefullt att införa tydligare rutiner för återkoppling under programmets gång, där det framgår vilka åtgärder som vidtagits utifrån studenternas synpunkter. En sådan synliggörande process kan förväntas stärka studenternas motivation att delta i utvärderingarna.

UMEÅ UNIVERSITET

Värdering av bemötande och det administrativa stödet fråga 4, 6

Studenterna rapporterar att de genomgående har fått ett positivt och professionellt bemötande samt snabb återkoppling på frågor från lärarna i samtliga kurser. Vid enstaka tillfällen har dock några studenter upplevt att bemötandet inte helt motsvarat deras förväntningar. Införandet av veckovisa frågestunder med kursansvarig lärare har upplevts som mycket stödjande och bidragit till att underlätta studierna samt minska stress inför uppgifter och examinationer.

Samtidigt framhåller studenterna att flera kurser behöver en tydligare och mer konsekvent struktur i Canvas. Det har vid flera tillfällen varit svårt att hitta korrekt information, och instruktioner till uppgifter och examinationer har ibland upplevts som otydliga och i behov av förtydligande.

Utbildningen ställer höga krav på lärarna, samtidigt som de tillgängliga tidsmässiga resurserna inte alltid är tillräckliga. Även detta år har långtidssjukskrivningar förekommit, vilket lett till att andra lärare fått ta över kurser med kort varsel. Detta medför ökad belastning för enskilda lärare och kan i förlängningen påverka utbildningens kvalitet. Eftersom varje kurs har ett begränsat antal lärare finns en viss sårbarhet, särskilt vid frånvaro.

Institutionsledningen har uppmärksammat situationen och arbetar för att skapa bättre kontinuitet när det gäller både kursansvariga och examinerande lärare. En ökad stabilitet i lärarlaget bedöms kunna frigöra tid för långsiktig kurs- och programutveckling.

Analys och åtgärdsplan (på kort och lång sikt)

Kursstruktur och genomförande

Studenterna uttrycker önskemål om att förlänga uppsatskursen då den upplevs som för kort. Kursens omfattning kommer dock inte att ändras. Programsamordnaren genomför årligen möten med samtliga kursansvariga för att presentera resultat från programanalysen. Syftet är att ge en överblick över utfallen för programmets kurser och möjliggöra identifiering av utvecklingsbehov. Trots detta har en enhetlig struktur i Canvas ännu inte uppnåtts. Kursstruktur och innehåll diskuteras både i gemensamma möten och i individuella samtal med programsamordnaren. Den fortsatta kursutvecklingen bedöms vara central för ett robust och konkurrenskraftigt program.

Lärarkompetens och bemanning

En begränsad andel av lärarna har aktuell klinisk erfarenhet eller koppling till primärvården, vilket riskerar att påverka samspelet mellan akademi och verksamhet samt lärarnas uppdatering om vårdens rutiner och förutsättningar. Sjukfrånvaro har fortsatt att påverka lärargruppen, men kontinuiteten har förbättrats under perioden. Detta har bidragit till att lärarna fått bättre överblick över varandras kurser och därmed lättare kunnat bemöta studenternas synpunkter, exempelvis avseende balansen mellan akademiskt skrivande och kliniska moment.

Ökad lärarkontinuitet bedöms kunna stärka samsynen inom programmet och tydliggöra hur kurserna bygger på varandra. Detta kan förbättra studenternas förståelse för programmets progression samt möjliggöra mer kvalificerad och konstruktiv återkoppling i examinationer.

Kursutveckling och pedagogiska inslag

Bibliotekskunskap och vetenskaplig metodik har integrerats i programmets första delkurs, med progression i delkurs två. Momentet ges nu digitalt och har utvärderats positivt. Inför programstart HT 2026 kommer ytterligare moment att införas, bland annat om användning av AI och stärkt källkritisk förmåga.

Under 2024–2025 har kurserna utvärderats i högre grad än tidigare. Svarsfrekvensen i muntliga kursvärderingar har varit god, medan den skriftliga kursvärderingen fortsatt haft låg svarsfrekvens trots schemaläggning. De flesta kursansvariga har lämnat in skriftliga utvärderingar till PRS under

UMEÅ UNIVERSITET

HT 2024–2025, vilket ger programsamordaren möjlighet att följa utvecklingen men gör det möjligt för studenterna att ta del av utfallet av kursutvärderingarna, inklusive eventuella förbättringsförslag.

Kvalitativ metod har nu förstärkts i delkurs två. Projektplanerna har historiskt hållit en god nivå och examinationen har under året setts över i syfte att ytterligare fördjupa och förbättra struktur och kvalitet. Sårområdet har stärkts genom införande av en OSCE-examination i sårbedömning och sårbehandling. Examinationen behöver dock förtydligas och vidareutvecklas inför VT 2026. En ny examinationsuppgift om digitalt egenvårdsstöd har utvecklats och testats med goda resultat.

Återkoppling och studentrelationer

Tidigare programvärderingar och återkoppling från studentkåren har påtalat behov av förbättrad återkoppling inom utsatt tid. Under HT 2024–HT 2025 har inga studenter rapporterat brister i detta avseende. Bemötandefrågor behöver dock fortsatt följas upp, då vissa studenter upplevt brister.